

**ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΘΕΣΕΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.)
ΜΕ ΤΙΤΛΟ: «ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ»
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4485/2017 – ΦΕΚ 114/τ. Α' 04-08-2017 (άρθρα 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43, 44, 45, 85), το άρθρο 4 του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Κ.Μ.Σ.) του Π.Μ.Σ με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων – ΦΕΚ3436/τ. Β' 11-09-2019, και την απόφαση της υπ' αριθμ. 849/05-05-2023 Συνεδρίας της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας, το ως άνω Τμήμα του Π. Ι. για το ακαδημαϊκό έτος 2023-24 προκηρύσσει θέσεις υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών του Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα». Η σχετική προκήρυξη δημοσιεύεται στον αθηναϊκό και τον τοπικό τύπο, το διαδίκτυο και κατά νόμον προβλέπει ρητώς τα εξής:

- Α) τους όρους και τις προϋποθέσεις υποψηφιότητας·
- Β) τις κατηγορίες πτυχιούχων και τον αριθμό των εισακτέων·
- Γ) τον τρόπο εισαγωγής και τα κριτήρια επιλογής·
- Δ) τις προθεσμίες υποβολής αιτήσεων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά·
- και Ε) τις ημερομηνίες και τον χώρο διεξαγωγής των γραπτών εξετάσεων.

Α) ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

Οι πτυχιούχοι ελληνικών Πανεπιστημίων πρέπει να γνωρίζουν αποδεδειγμένα πολύ καλά μία τουλάχιστον διεθνή ξένη γλώσσα (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική). Η γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με κατάθεση σχετικού τίτλου επιπέδου B2 που χορηγείται από αρμόδιους φορείς (Αγγλικά: επίπεδο Lower ή TOEFL [500+]. Γαλλικά: Delf 2· Γερμανικά: Mittelstufe κλπ.) ή, αν δεν υπάρχει, με γραπτή εξέταση (μετάφραση ξενόγλωσσου επιστημονικού κειμένου, για να διαπιστωθεί ο ευχερής χειρισμός της διεθνούς βιβλιογραφίας), την οποία διενεργεί Επιτροπή οριζόμενη κατά γλώσσα από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι οφείλουν να γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα. Η επάρκεια της ελληνομάθειας πιστοποιείται όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις (π.χ. με κατάθεση Απολυτηρίου Ελληνικού Λυκείου, Πτυχίου Ελληνικής Φιλολογίας ή Πιστοποιητικού ελληνομάθειας Γ' επιπέδου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας του Υπουργείου Παιδείας, και Θρησκευμάτων).

Β) ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

Στο Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων Φιλολογίας (ή του ενιαίου Φιλοσοφικού Τμήματος) των Φιλοσοφικών Σχολών και άλλων Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής συναφούς γνωστικού αντικειμένου ή ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με τον Ν. 3328/2005

(Α' 80). Σε ειδικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Τομέα και της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. γίνονται δεκτές και υποψηφιότητες πτυχιούχων άλλων Τμημάτων καθώς και πτυχιούχων ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου. Το είδος και ο αριθμός των πιθανών συμπληρωματικών εξετάσεων για αυτές τις ειδικές περιπτώσεις καθορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. και οι εξετάσεις διενεργούνται από ειδική Εξεταστική Επιτροπή. Μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.Δ.Ι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 4485/2017, μπορούν, μετά από αίτησή τους, να εγγραφούν ως υπεράριθμοι και μόνο ένα μέλος κατ' έτος στο Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» που οργανώνεται από το Τμήμα Φιλολογίας του Π.Ι. όπου υπηρετούν και είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο οικείο Ίδρυμα.

Ο αριθμός των Μεταπτυχιακών Φοιτητών που εγγράφονται κατ' έτος (του ακαδημαϊκού έτους 2023-24 συμπεριλαμβανομένου) στο Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Τμήματος Φιλολογίας του Π. Ι. είναι ανάλογος προς τον αριθμό των διαθέσιμων διδασκόντων. **Ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος στο Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε δέκα (10) μεταπτυχιακούς φοιτητές.**

Γ) ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Η εισαγωγή των φοιτητών στο Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Π.Ι. γίνεται ύστερα α) από γραπτές εξετάσεις στη Γλωσσολογία και στην ξένη γλώσσα (όταν αυτό απαιτείται) και β) προφορική συνέντευξη. Οι γραπτές εξετάσεις στη Γλωσσολογία και στην ξένη γλώσσα διενεργούνται κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου από τριμελείς Επιτροπές, υπό την εποπτεία της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Προηγείται η εξέταση στην ξένη γλώσσα, η επιτυχία στην οποία αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία.

Υλη των Γραπτών Εξετάσεων:

α) ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Φωνητική, Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία, Πραγματολογία.

β) ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ/ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Ψυχογλωσσολογία, Κατάκτηση Πρώτης και Δεύτερης Γλώσσας, Κοινωνιογλωσσολογία, Διαλεκτολογία.

γ) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

Ιστορική Γλωσσολογία, Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας.

Για την επιλογή των φοιτητών, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος μετά από εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα», συνεκτιμώνται τα εξής στοιχεία: α) η γραπτή εξέταση (40%), β) ο γενικός βαθμός πτυχίου (20%), γ) ο ΜΟ των προπτυχιακών βαθμών σε μαθήματα Γλωσσολογίας (20%), εφόσον αυτά είναι αριθμητικά τουλάχιστον όσα και τα εκάστοτε υποχρεωτικά προπτυχιακά μα-θήματα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι., (τέσσερα (4) στο παρόν Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών), ειδάλλως δεν υπολογίζονται ως ξεχωριστή υποκατηγορία (20%) και το ποσοστό βαρύτητας αυτής της υποκατηγορίας κατανέμεται εξίσου στις υποκατηγορίες (β) (30% αντί 20%) και (δ) (30% αντί για 20%) για τους συγκεκριμένους υποψηφίους, δ) η προφορική συνέντευξη, η επίδοση σε διπλωματική εργασία σχετική με τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ. «Γλωσσολογική Θεωρία και

Έρευνα» του Π.Ι., όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, μαθήματα γλωσσολογίας, εφόσον αυτά είναι πολύ λίγα για να υπολογιστούν στην κατηγορία (γ), οι (προαιρετικές) συστατικές επιστολές (ανάλογα με την αντικειμενική βαρύτητα των όσων αναφέρουν), και τυχόν ερευνητική, επαγγελματική και/ή συγγραφική δραστηριότητα (20%). Σε περίπτωση ισο-βαθμίας υπερέχει ο υποψήφιος που έχει μεγαλύτερο μέσο όρο βαθμολογίας στις γραπτές εξετάσεις εισαγωγής στο Π.Μ.Σ. με τίτλο «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» του Π.Ι. Αν και σε αυτή την περίπτωση προκύψει ισοβαθμία, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός πτυχίου. **Η επιτυχής γραπτή εξέταση αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία· προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται το έξι (6) της δεκαδικής κλίμακας και οι μεγαλύτεροι του.** Ο τρόπος αξιολόγησης (μοριοδότηση) των ανωτέρω κριτηρίων ανήκει στην αρμοδιότητα της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι., μετά από εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα», γίνεται από αρμόδια Τριμελή Επιτροπή Επιλογής και Εξέτασης ανά ειδίκευση, απαρτιζόμενη από μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο. Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους τους υποψηφίους και, ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια που έχουν καθοριστεί από το Τμήμα Φιλολογίας του Π.Ι. και καλεί σε συνέντευξη τους προκρινόμενους υποψηφίους που έχουν συγκεντρώσει τα προαπαιτούμενα. Οι ειδικές αυτές επιτροπές επιλογής και εξέτασης κατά ειδίκευση, οι οποίες ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. με πρόταση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Γλωσσολογική θεωρία και έρευνα», καλούν τον υποψήφιο σε συνέντευξη και αξιολογούν τα προσόντα του. Κατά την προφορική συνέντευξη κρίνονται η επιστημονική συγκρότηση και τα κίνητρα των υποψηφίων και παράλληλα ελέγχεται η γλωσσολογική τους υποδομή και η κριτική ικανότητά τους στην ειδίκευση.

Οι γραπτές εξετάσεις στη Γλωσσολογία και την ξένη γλώσσα, η προφορική συνέντευξη και η επιλογή των υποψηφίων ολοκληρώνεται έως το τέλος Σεπτεμβρίου, οπότε με ευθύνη της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» καταρτίζεται ο πίνακας των επιτυχόντων και πιθανών επιλαχόντων, η τελική έγκριση του οποίου γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. στην πρώτη τακτική συνεδρίασή της. Αμέσως μετά αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. (www.philology.uoi.gr), οι δε μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται στο Π.Μ.Σ με τίτλο «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα». Αναστολή εγγραφής είναι δυνατή, όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη.

Δ) ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ – ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Οι υποψήφιοι καλούνται να υποβάλουν **αίτηση** (βλ. συνημμ.) με μία (1) φωτογραφία τύπου αστυνομικής ταυτότητας προς τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. **στο διάστημα 1-15 Σεπτεμβρίου 2023**, την οποία θα συνοδεύουν τα εξής στοιχεία:

- α) σύντομο Βιογραφικό Υπόμνημα·
- β) αντίγραφο Πτυχίου με αναλυτική βαθμολογία· **Υποψηφιότητα μπορούν να καταθέσουν και φοιτητές που δεν έχουν λάβει ακόμη το πτυχίο τους, προσκομίζοντας, ωστόσο, υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 ότι, έως την πρώτη ημέρα διεξαγωγής των εισαγωγικών εξετάσεων στο Π.Μ.Σ. «Γλωσσολογική Θεωρία και Έρευνα» (25-09-2023), θα έχουν καταθέσει στη**

Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. (i) αντίγραφο Αναλυτικής Βαθμολογίας, από όπου θα τεκμαιρεται ότι έχουν εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου τους, και (ii) βεβαίωση περάτωσης σπουδών,

γ) τίτλοι ξένων γλωσσών.

- δ) έως δύο (2) συστατικές επιστολές (προαιρετικά).
- ε) υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 όπου αναγράφεται ότι τα ανωτέρω έγγραφα (β, γ) που κατατίθενται είναι ακριβή και γνήσια αντίγραφα των πρωτοτύπων.
- στ) φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας / διαβατηρίου.
- ζ) εργασίες που καταδεικνύουν ενδεχόμενη ερευνητική και/ή συγγραφική δραστηριότητα του υποψηφίου.
- η) κάθε άλλο στοιχείο που κατά τη γνώμη του υποψηφίου θα συνέβαλλε στην πληρέστερη αξιολόγησή του.

Τίτλοι σπουδών από ξένα ΑΕΙ πρέπει να έχουν την αναγνώριση ισοτιμίας, όπως ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία (βεβαίωση δηλαδή αναγνώρισης ισοτιμίας ή και αντιστοιχίας πτυχίου από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.). Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. παρέχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικές με την ύλη των εξετάσεων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Οι αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι. σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή (αρχείο .pdf). Σε περίπτωση ταχυδρομικής αποστολής των δικαιολογητικών λαμβάνεται ως ημερομηνία αποστολής η σφραγίδα του ταχυδρομείου.

Διεύθυνση Γραμματείας του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι.:

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Γραμματεία Τμήματος Φιλολογίας (Μεταβατικό Κτήριο) Πανεπιστημιούπολη

Ιωαννίνων

Τ. Κ. 45110

Ιωάννινα

Ε) ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Οι γραπτές εξετάσεις στη Γλωσσολογία και στην ξένη γλώσσα διενεργούνται κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου από τριμελείς Επιτροπές υπό την εποπτεία της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Προηγείται η εξέταση στην ξένη γλώσσα, η επιτυχία στην οποία αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2023-24 οι ημερομηνίες διεξαγωγής των εξετάσεων ορίζονται ως εξής:

- α) Ξένη Γλώσσα: Δευτέρα, 25-09-2023, ώρα 09. 00 π. μ.
- β) Γλωσσολογία: Τετάρτη, 27-09-2023, ώρα 10. 00 π. μ.
- γ) Προφορική Συνέντευξη: Τετάρτη, 27-09-2023, ώρα 15. 00 μ. μ.

Ως χώρος διεξαγωγής των εξετάσεων και της προφορικής συνέντευξης ορίζεται η Αίθουσα Σακαλή, στον 1^ο όροφο του Κτηρίου του Τμήματος Φιλολογίας του Π.Ι.

Για περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας στο τηλέφωνο 26510-07476 (κ. Σιάπκα Κωνσταντίνο) ή να επισκέπτονται την ιστοσελίδα www.philology.uoi.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΡΑΠΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

(Απόφαση της υπ' αριθμ. 849/05-05-2023 Συνεδρίας της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας του Π. Ι.)

Η βιβλιογραφία είναι ενδεικτική ως προς την ύλη που πρέπει να καλυφθεί. Οι υποψήφιοι/ες μπορούν να μελετήσουν όποια άλλη ισοδύναμη, επιστημονικά αξιόπιστη βιβλιογραφία επιθυμούν.

α) ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

- (1) Λεκάκου, Μ. & N. Τοπιντζή (επιμ.) (2022). *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία – Θεμελιώδεις έννοιες και βασικοί κλάδοι με έμφαση στην ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Gutenberg. Κεφάλαια 1-6.
- (2) Ρεβυθιάδου, Α. (2021). *Εισαγωγή στη φωνολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Κεφάλαιο 4.
- (3) Ράλλη, Α. (2022). *Μορφολογία*. 2^η Έκδοση. Αθήνα: Πατάκης. Κεφάλαια 1 και 2.
- (4) Ρούσσου (2015). *Σύνταξη: Γραμματική και Μινιμαλισμός*. Αθήνα: Κάλλιπος. Κεφάλαιο 1.
- (5) Saeed, J. (2017). *Σημασιολογία*. Μτφρ: E. Δημελά. Αθήνα: Πατάκης. Κεφάλαιο 1.

β) ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ / ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

- (1) Harley, T. (2008). *Η Ψυχολογία της Γλώσσας. Από την Πράξη στη Θεωρία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press. Κεφάλαια 6, 7, 9, 10, 12 και 13.
- (2) Λεκάκου, Μ. & N. Τοπιντζή (επιμ.) (2022). *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία – Θεμελιώδεις έννοιες και βασικοί κλάδοι με έμφαση στην ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Gutenberg. Κεφάλαια 12 και 13.
- (3) Hoff, E. (2020). *Γλωσσική Ανάπτυξη*. (Επιμ.: M. Μαρτζούκου & Δ. Παπαδοπούλου). Λευκωσία: Broken Hill Publishers. Κεφάλαια 1-6 και κεφάλαιο 9.

γ) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

- (1) Χριστίδης, Α.-Φ. (επιμ.) (2001). *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: από τις απαρχές έως την ώστερη αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Σελίδες: 102-107 (Γλωσσική Αλλαγή), 121-147 (Ινδοευρωπαϊκή), 148-153 (Πρωτοελληνική), 173-179 (Προελληνικές Γλώσσες), 200-203 (Γραμμική Β), 210-216 (Αλφάριθμος), 237-240 (Αλφαριθμός και Προφορικότητα την Κλασική Περίοδο), 258-260 (Κοινή), 281-314, 319-347, 357-370 (Αρχαίες Ελληνικές Διάλεκτοι), 383-401, 421-467, 480-501, 516-520 (Γλωσσικά επίπεδα Αρχαίας Ελληνικής – Ελληνιστικής Κοινής).
- (2) Browning, R. (1991). *Η ελληνική γλώσσα, μεσαιωνική και νέα*. Αθήνα: Παπαδήμας.